



«Estic més tranquil·la fora que dins del parquet.»

ISMA CANTÓ, ENTRENADOR DEL CLUB BÀSQUET LLÍRIA

Gide, Yourcenar, Fuster i Gil-Albert

El fenomen esportiu de la temporada valenciana ha estat el club de bàsquet Lliria. Un equip que ha aconseguit crear, de la mà d'Isma Cantó, un ambient entre els seguidors insospitat.

Vicent Partal

El pavelló Pla de l'Arc, l'habitual del Club de Bàsquet Choleck-Lliria, és gelat, enormement gelat, un dimecres quan cau fosca. Buit, amb vint-i-cinc persones observant les evolucions dels jugadors sobre la pista, és l'antítesi de qualsevol dissabte al vespre, quan les grades bullen de groc i negre. Els entrenaments són rutinaris, lents. Al centre de la pista, dirigint amb energia, un home: Ismael Cantó, responsable del millor bàsquet que es fabrica a València. Ell és l'artífex del fenomen esportiu de la temporada: un equip en la primera divisió, tres mil persones, setmana rere setmana, i un gran espectacle.

—Isma, diuen que tu has fet el Lliria...

—Sempre es personalitza massa. Porte molts anys en l'equip. Hi he fet de tot, he jugat, he entrenat juvenils, infantils, els més grans, però estic convençut que el Lliria ha arribat a ser tot el que és gràcies a molta gent. És un fenomen curiós, perquè ací tots se senten importants, els directius, les penyes, els jugadors, el públic, i això és bàsic en el Lliria. El meu paper segurament serà important, com a entrenador, però el club és una creació col·lectiva.

—¿Com vas arribar a entrenar el Lliria?

—Vaig començar substituint l'entrenador oficial. Un dia se'n va anar, i algú havia d'entrenar l'equip. Així, me'n vaig fer càrrec jo. Aquell any era entrenador i jugador, però després vaig pensar que per al club era convenient que jo fos només entrenador, i m'hi he quedat. He arribat a ser, ¡alhora!, jugador, entrenador del primer equip, entrenador dels juvenils i entrenador dels xiquets. Ara és evident que no ho faria ja, perquè no en resistiria el ritme, però això em donà molta experiència.

—M'ho has contestat en part. Anem més enrere: ¿com descobreix Isma Cantó un esport que es diu bàsquet?

—A través de la meua família, que hi jugava molt. Un any arribarem a crear un equip a base dels cosins, que guanyà un campionat local. Jugaven molt bé, un nivell molt alt...

—¿I d'ací, a entrenador del Lliria i ajudant del seleccionador juvenil a nivell d'estat?

—Doncs, és un camí. Anar jugant, de primer, fixar-te en els entrenadors, després, i de sobte, trobar-te ací. Jo sempre he intentat aprendre de la gent que m'ha entrenat: Edu Arnal, Juan Martínez i el primer entrenador que

JORDI VICENT

Un moviment particular

El sentiment de cada jugada

«**B**atoi», que és el malnom amb el qual coneixen Isma Cantó, té un moviment peculiar durant els partits: balancejar-se lentament avant i arrere; guanye o perda el Lliria.

L'expressió tancada, seca, un punt dura, que ilu durant els quaranta llarguíssim minuts, se li apodera del rostre abans de l'inici del partit i no l'abandona fins uns minuts després del final, quan els jugadors ja s'han retirat al vestidor,



mentre ell fa voltes concèntriques, absort, sobre el parquet del pavelló.

Li endevinem als ulls el sentiment per cada jugada. Uns ulls de no-és-això o de bé-molt-bé. Les mandíbules, però, queden intactes; el somriure, glaçat. Només alguna jugada genial del seu equip aconseguirà de fer-lo apuntar, durant un instant.

Alguna falta escandalosa l'alçàra del banquet. Si l'àrbitre està especialment desafortunat, pujarà els braços enlaire per deixar-los caure a pes, tot seguit. «Vinga, vinga», la cridòria al Pavelló Pla de l'Arc sol ser tan espectacular que les seues poques frases als jugadors tot just si són audibles. Un tiffossi fa sonar just darrere ell una enorme botzlnu negra i grossa. Isma s'arremanga el jersei i es gira. Ni somriu ni no somriu. Només hi ha la pista i els jugadors. Cinc d'ell contra cinc dels altres. Com cada dissabte. □

tinguérem, Melín, que és un home que ja ha mort i que a ell sí que deu Lliria tenir avui un equip de bàsquet. Després, clar, hi ha el fet d'haver participat en trobades, en cursets, amb entrenadors americans. Tot això ensenya molt. I és en una d'aquestes trobades que vaig conèixer Miquel Nolis, l'entrenador del Joventut i de la selecció juvenil i, en definitiva, l'home que m'ha portat a mi a la selecció. Per a mi, a més, Miquel és avui el millor entrenador que tenim en les categories inferiors i estar al seu costat és aprendre moltes coses.

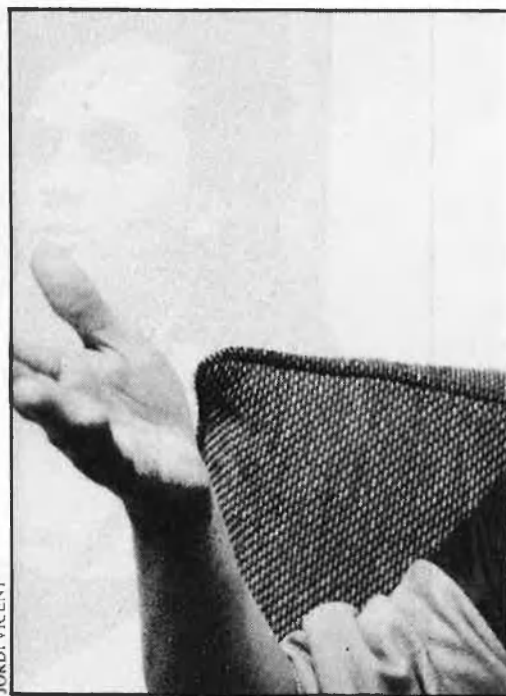
—*Teniu fama de ser uns viciosos del bàsquet, ell i tu. Diuen que les vostres dones no volen acompanyar-vos als torneigs, perquè no feu res*

més que veure partits i vídeos de partits.

—No, no. Això només passa, i és un cas especial, en el campionat d'Europa. No cal exagerar, tampoc. És que un campionat és una cosa com molt especial, on veus tres o quatre partits cada dia i on, a la nit, has de fer-te passar tots els vídeos que tingues del teu contrari de l'endemà. Un campionat així és especialment esgotador.

—*M'han contat una anècdota de quan eres jugador, però també m'han advertit que la negaràs: any 1967, campionats d'Espanya de bàsquet, fase final. Col·locares una cistella passant entre les cames de Rullán...*

—No ho recorde, no ho recorde. (Isma ha somrigut, mentre responia ràpidament. No era inexacte l'advertiment. Recolzat en la butaca, a l'envà de sa casa —un edifici vell de la part alta del poble—, rodejat de llibres, un televisor i escultures fetes per la seua dona, Ismael Cantó parla d'una altra manera, és com si es transformàs fora de la pista.)



M'ho han dit tots sí, que sóc més tranquil fora que dins del parquet.

—*Allò de la cistella a Rullán, t'ho pregunte perquè és un malabarisme digne de ser retratat.*

—No t'ho penses. Jo crec que és que abans la gent, els xiquets de poble, érem molt més espavilats. Trotàvem tot el dia, ens barallàvem, ens corriem a pedrades, teníem molt de nervi, molt de tremp. Ara Lliria ja és una ciutat, i tot això sembla com si s'hagués perdut: de l'escola a casa, sempre tancats entre parets. Abans arribaves al bàsquet amb un esperit molt molt despert. Aquesta societat d'ara, en canvi, ho fa difícil.

—*¿Com expliques que Lliria siga, al sud, una illa del bàsquet? Els equips més propers són a molts quilòmetres...*

—És una illa perquè hi ha hagut una tradició, perquè l'equip ha estat funcionant regularment bé els últims anys i perquè, segurament, això de ser els únics en molts quilòmetres crea un cert orgull. De tota manera, a partir d'ara, les coses es posaran més i més difícils. La competència és molt forta, ja.

—*Sí, però el Lliria és un equip consolidat. Un club important...*

—Això és cert. El club és en un moment crucial de la seua vida. Has de tenir en compte que fins ara tot ha estat molt casolà: els jugadors pràcticament eren tots del poble. Enguany, en canvi, hem fet un salt molt gran amb el nou pavelló, amb la vinguda d'un americà, tenim mil socis, que és una xifra altíssima... però, d'ara endavant, tot es posa molt costera amunt.



«Políticament, viatjar m'ha obert els ulls.»

Els altres equips cada vegada són millors, cada vegada es gasten més diners, cada vegada el nivell esportiu és major, i nosaltres encara som amateurs...

—A banda el bàsquet, ¿com et guanyes la vida?

—Jo sóc mestre. I faig classes d'educació física.

—¿En què et diverteixes, Isma?

—Llegint. Llegesc molt.

—Ja es nota, ja.

Dues parets senceres de l'habitació on parlem són una enorme prestatgeria atapeïda de volums. Isma s'alça i els mira amb un indissimulat orgull. Són com una marca.

—Em va per temporades. Araestic per la Yourcenar, i em embla que m'ho he llegit tot. Abans, Gide...

—Però, els llibres, els tens en francès...

—Sí, m'agrada de llegir-los en francès. Quan vaig de viatge, la primera cosa que faig és entrar en una llibreria i carregar.

—¿I dels nostres?

—Fuster. En tinc llibres introbables. He passat molts anys llegint Fuster. I ara, darrerament, he descobert Gil-Albert, que em sembla, en algunes coses i a banda ideologies, com molt fusteria. M'ha sorprès molt.

—¿Cine?

—Ara hi vaig poc. M'agrada va Bertolucci, Visconti...

—¿I teatre?

—Em passa el mateix. Recorde moltíssim *Antaviana*.

—Música.

—Oh, m'he quedat molt enrere jo en la música. No em tragues de Ser-

rat, Llach, Raimon... Sóc molt vell jo en això.

—¿Art?

—Hi sóc un negat total. El que passa és que la meua dona és escultora, i se me n'encomana alguna cosa. De tota manera, sempre he estat orgullós d'haver estat el pitjor en la Normal de la classe de dibuix... i en la de música.

—¿Això darrer a Llíria deu ser un crim!

—Ja em preocupava jo de no dir mai quin era el meu poble.

—A banda el bàsquet. ¿Quin altre esport t'agrada?

—El que siga. La veritat és que ara el bàsquet m'absorbeix massa; el ciclisme m'agrada molt, l'atletisme, el futbol, relativament.

—¿De quin equip ets?

—Ara de cap. De cap, perquè he vist de prop com són els grans clubs. De xicotet, era del Barça. I en bàsquet m'encanta la Penya, el Joventut, perquè hi conec molta gent, perquè el Miquel Nolis és un bon amic, perquè l'ambient de Badalona és molt fort...

—Tu has estat sempre una persona polititzada. ¿Com veus el país?

—Sincerament, t'he de dir que he canviat molt. No de manera de pensar, però sí d'actitud. Ja no veig les coses com abans, i em sembla que avui ja no podria ser radical en res. He après que les coses no són sempre blanc o negre.

Hi ha temes, per exemple el de la llengua, amb els quals hem passat anys discutint amb tots. Ara ja no sóc capaç de discutir-ne més. Evidentment, procure portar una actitud personal coherent i, evidentment també,

m'agradaria que algun dia deixàssem de ser un país d'analfabets, però ja he deixat arrere l'idealisme, l'utopisme. Ara veig les coses amb molta més tranquil·litat.

Políticament, el fet de viatjar m'ha obert molt els ulls. He estat a Islàndia en vespres d'eleccions i he vist com la gent se n'estava completament. Em deien que els feia igual que guanyés l'un o l'altre. I això em fa la impressió que és el que passarà ací d'ací a uns anys. Si en comptes de Fraga, l'oposició a Felipe González fos Pujol, ¿hi hauria tanta diferència? Viatjar és com entrar en el túnel del temps. El que sí que tinc clar, però, és que la transició acabà l'any 82, i que des d'aleshores mana algú que no és dels qui sempre havien manat.

La veu d'Ismael Cantó sembla cansada, quan parla d'aquests temes. El gest de les mans, la carassa que acluca l'ull rere la galta. S'alça i engega un vídeo del seu equip. El bàsquet —torna— és la seua vida.

—El club pot pensar ara de fer coses importants. Hi ha molts socis, omplin el camp cada partit, s'ha creat un ambient molt favorable que, a mi, inclús, em sorprèn. Podem fer moltes coses.

I mentre ho diu se li'n van els ulls darrere les jugades que reproduïx el televisor. Deu haver-les vistes mil vegades, però no pot apartar-ne el ulls. «¿Tu saps què és veure, un dissabte que televisaven el Barça-Madrid de futbol, el pavelló ple de gent a qui agrada el futbol?». El bàsquet, evidentment, és un esport carregat de futur. Pregunteu-ho, si no, a Isma Cantó.